

er så dyrt. Vi erkender, at det her er ganske dyrt, fordi ganske mange mennesker er omfattet af disse ordninger, og hvis man vil give dem et løft, ja, så bliver det, som ligger i forslaget her, altså ganske dyrt.

Hermed sluttede forhandlingen.

### Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

### Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

### 5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

#### Forslag til folketingsbeslutning om fordeling af arbejde og fritid. (Skraldemandsmodellen).

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(Fremsat 13/10 94).

Forslaget sættes til forhandling.

### Forhandling

#### Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der eksisterer i dag to ordninger, der giver mulighed for at dele en mængde arbejde og samtidig modtage offentlig ydelse som erstatning for den nedsatte arbejdstid. Dette er dels jobbelysningsordninger, der etableres inden for rammerne af sabbatorlov, dels arbejdsfordeling, som er en del af det almindelige forsikringsystem.

Man kan spørge, hvad forskellen er mellem de to ordninger, vi kender i dag, og det forslag, der ligger til forhandling lige nu.

Der har i lovgivningen i en række år været adgang til at etablere arbejdsfordelingsordninger på virksomheder. Der er ved arbejdsfordelingsordninger tale om at dele arbejdet mellem de ansatte for at undgå afskedigelser. Arbejdsfordeling etableres ved aftale mellem arbejdstager og arbejdsgiver på den enkelte virksomhed,

og formålet er som sagt at undgå afskedigelser ved en midlertidig nedgang i produktionen.

Det, der lægges op til i SF's beslutningsforslag, er såkaldte arbejdsfordelingsordninger, som skal medvirke til nyansættelser. Vi er, som jeg ser det, tilbage ved beslutningsforslag nr. B 74, som SF fremsatte her i februar måned i år, over for de muligheder, der ligger inden for rammerne af orlovsordningerne.

Forslaget er i det store og hele enslydende med B 74 bortset fra to punkter, som jeg synes det er vigtigt at trække frem. Dels skal de, der er omfattet af jobbelysningen i det nye forslag, ikke stå til rådighed i friugerne eller på fridagene, og dels er ordningen nu gjort midlertidig – til udgangen af 1996.

Jeg sagde, da vi behandlede forslaget i februar måned, at regeringen ikke kunne gå ind for det nye særlige regelsæt, som SF lagde op til dengang, og som SF for så vidt også lægger op til i dag. Selv om der er sket mindre ændringer, kan det altså ikke få regeringen til at skifte standpunkt. Jeg må endnu en gang afvise, at regeringen kan gå ind for forslag af denne karakter.

Vi har i denne debat omkring sabbatorlov og arbejdsfordelingsordninger hele tiden sagt, at vi er meget positive over for jobbelysning, men det må ske inden for rammerne af de orlovsordninger, der allerede er etableret som forsøgsordninger, f.eks. ved uddannelsesorlov, hvor der gives fine muligheder for både at højne arbejdsstyrkens kvalifikationsniveau og sikre jobrotation på arbejdsmarkedet.

Der er i dag også mulighed for at benytte sabbatorloven til at sikre jobrotation og lave jobbelysningsordninger. Der er en lang række grupper på arbejdsmarkedet, der har lavet aftaler inden for ordningen, og man må sige, at orlovsordningernes succes bygger altså på, at der er muligheder inden for de rammer, vi har i dag.

Et af kravene både i SF's forslag og i de gældende regler er, at man skal være dagpengeberettiget, og at man som ledig står til rådighed for arbejdsmarkedet, hvilket de, der ønsker at nedsætte arbejdstiden, jo ikke gør.

Jeg vil sige til SF, at forslaget er endnu et godt forsøg på at få ændret på sabbatorloven, som vi som sagt har som forsøgsordning. Men som jeg har antydnet, har vi ikke ændret holdning i forhold til det gamle forslag om en skraldemandsordning. Vi synes, vi skal give rum og plads og muligheder inden for de nuværende orlovsordninger.

**Jan Petersen (S):**

Som det lige er nævnt fra arbejdsministerens side, ligner dette beslutningsforslag ganske meget det forslag, som SF fremsatte i sidste folketings-samling; men der er også et par afvigelser.

Jeg skal fremføre lidt mere principielle betragtninger om forslaget, og jeg kan i øvrigt tilslutte mig de lidt mere detaljerede indvendinger, som arbejdsministeren lige har fremført.

Vi finder i Socialdemokratiet, at debatten om arbejde og fritid er vigtig, og vi mener også, der er megen fornuft i, at vi får skabt og skaber muligheder for at fordele arbejdet imellem os og foretage individuelle fordelinger af arbejde og fritid på en mere hensigtsmæssig måde. Det er jo paradoksalt, at vi på den ene side har mange ledige og på den anden side har et arbejdsmarked, hvor tempoet er højt, hvor der er overarbejde – en hel del endda – og hvor mange mennesker faktisk ytrer ønske om mere tid til forskellige ting, som de finder at de ikke har tid nok til nu, sådan som andre har organiseret tilværelsen for dem.

Vi er meget indstillet på at skabe muligheder for, at vi både hver især og kollektivt kan få lidt mere luft i tilværelsen på arbejdspladserne. Det er vi meget indstillet på, og det er faktisk et ønske, vi prioriterer ganske højt. Men så er spørgsmålet: Hvordan skal vi gå til den opgave? Her synes vi, at SF's forslag er lidt specielt – hvis jeg nu skal udtrykke det venligt, for vi er egentlig enige i noget af sigtet; men teknikken, metoden er lidt speciel.

Vi har en orlovsreform, som på den ene side prøver at organisere opgaven, og på den anden side har vi en arbejdsledighedslov, der indeholder en enkelt bestemmelse, som ligner noget af det, SF ønsker. Vi tror, det er klogt at adskille tingene således, at når vi står i en situation, hvor en virksomhed indskrænker midlertidigt og derfor aftaler en arbejdsfordeling, er det en midlertidig foranstaltning, der alene tager sigte på den situation. Men når vi kommer over i nogle andre, mere generelle og langvarige behov for jobrotation og jobfordeling, hvor f.eks. nogle belastede arbejdspladser giver deres medarbejdere frihed i en vis periode, er vi ovre i orlovsreformen.

Det bedste svar, vi har til SF, er: Lad os tage den sabbatorlovsordning, vi forsøger os med nu, lad os debattere, hvordan vi kommer videre med den, og lad os gå ud fra dens regelsæt. Der kan jo laves kollektive ordninger med udgangspunkt i sabbatorloven; det er netop det, som bl.a. skraldemændene i Århus har lavet, men

også andre. Godt nok står der i parenteser i forslaget titel, at det er skraldemandsmodellen, men hvorfor give en bestemt faggruppe monopol på det, som mange andre egentlig også forsøger? Der er også nogle, der forsøger med fordeling af arbejde og jobrotation, som tager udgangspunkt i kvalifikationer, altså inden for uddannelsesloven.

Alt i alt mener vi, at der er perspektiver i de tanker, SF gør sig. Det er de perspektiver, vi selv har lagt ind i den samlede orlovsreform, og både for så vidt angår uddannelses- og sabbatorloven vil der være ganske gode muligheder for, at vi kommer langt, langt hen ad den vej, som også SF ønsker at betrede.

Selvfølgelig er der stadig en lille diskussion om niveauet for kompensationen. Hvor mange penge skal der følge med? Er det det fulde eller det nedsatte dagpengebeløb? Under finanslovsforhandlingerne vil det bl.a. fremgå, hvad vi har råd til, og vi har valgt det sikre udgangspunkt, at vi ikke skal bruge flere penge, end at vi stadig kan nedbringe statsunderskuddet. Jeg vil ikke sige mere om det, for arbejdsministeren har også gjort bemærkninger om økonomien i forslaget, og det skal ikke udvikle sig til en større finanspolitisk debat. Jeg er ikke finanspolitisk ordfører, og i øvrigt foregår der forhandlinger om de ting.

Vi er altså nødt til at holde lidt igen med pengene, selv om vi selvfølgelig også på dette punkt kunne ønske, at vi kunne uddele lidt flere. Men vi deler ikke flere penge ud, end at vi kan holde kursen, så derfor er det økonomiske argument også en årsag til afvisningen af forslaget.

**Lars Løkke Rasmussen (V):**

På overfladen er det umiddelbart en smuk tanke, der ligger bag dette beslutningsforslag fra SF om en arbejdsfordelingsordning; men man skal ikke ridse ret meget i lakken, før billedet ændres.

Jeg må med det samme sige, at Venstre ikke kan støtte forslaget. Vi tror nemlig ikke på kosmetiske løsninger af arbejdsledighedsproblemet. Vi kan ikke leve af at bevilge hinanden orlov eller, som forslaget lægger op til, 13 ugers ferie om året på det offentliges regning. Vejen til et mærkbart og reelt fald i arbejdsledigheden må stikkes ud efter helt andre pejlemærker: større fleksibilitet på arbejdsmarkedet, større lønspreddning, indslusningsløn, lavere omkostningsniveau for erhvervslivet – for blot at nævne nogle af de ting, der i virkeligheden burde stå

på dagsordenen. Ud fra en helt overordnet og principiel betragtning kan Venstre derfor ikke støtte forslaget, og det er en holdning, som bestemt ikke ændrer sig, når man går i dybden med SF's tanker.

Jeg ser mindst fire problemer ved forslaget. For det første lægger det op til et grundlæggende brud med reglen om, at udbetaling af dagpenge forudsætter, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Jeg er naturligvis på det rene med, at forslaget opererer med udstedelse af et antal frigørelsesattester; men de først ansatte, der skal medvirke i ordningen, skal ikke stå til rådighed i de op til 40 pct. af arbejdstiden, hvor de har fri og modtager fulde dagpenge. Der er altså tale om nedsat arbejdstid med næsten fuld lønkomensation uden antydning af en modydelse, og det er ikke rimeligt.

For det andet rejser forslaget et spørgsmål om retfærdighed. SF's model muliggør en ugentlig arbejdstid på mindre end 23 timer til en løn, der nærmer sig lønnen for fuldtidsarbejde. Hvordan vil det opleves af den lønmodtager, der selv har valgt et deltidsarbejde og derfor naturligvis kun modtager betaling for den arbejdstid, der præsteres? Hvordan vil det opleves af en fuldtidsarbejdende lønmodtager, der må slide sig igennem en fuld arbejdsuge for at tjene sin løn? Jeg er ikke i tvivl: Det vil naturligvis blive oplevet som det, det er, nemlig hamrende uretfærdigt!

Den tredje indvending mod forslaget er hele flaskehalsproblematikken. Ifølge forslaget skal der være en arbejdsløshed på mere end 3 pct. i det naturlige opland og for den konkrete faggruppe, før der kan etableres en arbejdsfordelingsmodel. Men før vi når ned på de 3 pct., har vi jo for længst passeret det punkt, hvor der opstår flaskehalse, og derfor kan forslaget i realiteten komme til at skævvride arbejdsmarkedet og skabe et unødigt lønpres. Og hvordan forestiller forslagsstillerne sig i øvrigt, at begreberne arbejdskraftsopløst og faggruppe kan håndteres, så de får samme vægt over hele landet? Det vil jeg gerne have et svar på.

Endelig tror jeg for det fjerde, at det bliver mere end almindelig svært at forbeholde muligheden for 13 ugers betalt ferie for de få. Jeg mindes ikke, at det på noget tidspunkt er lykkedes at fjerne rettigheder, der er indført som en forsøgsordning, men som hurtigt bliver oplevet som velerhvervede rettigheder af dem, der isoleret set kan drage fordel af dem. Uagtet forslaget er tænkt som et forsøg, må man derfor med rette frygte, at det får permanent karakter, og så

er der lagt gift ud for en konkurrencemæssigt forsvarlig løndannelse, ligesom man kan se langt efter en afvikling af statsunderskuddet.

På den baggrund må jeg derfor klart sige fra og meddele, at Venstre ikke kan støtte beslutningsforslaget.

#### **Pia Christmas-Møller (KF):**

Beslutningsforslaget er i substansen en gentagelse af forslaget fra sidste folketingsår, og jeg skal derfor ikke gentage, hvad vi sagde om forslaget ved behandlingen den 17. marts i år, men henviser til Folketingstidende 1993-94, sp. 8000.

I forhold til forslaget fra marts måned er der to ændringer. For det første lægger man denne gang op til en tidsbegrænset forsøgsordning, og for det andet fjerner man rådighedskravet. Ingen af disse to ændringer tager imidlertid højde for de problemer, der i særlig grad blev sat fokus på i forbindelse med debatten i marts, hvor SF ikke kunne hente støtte til forslaget fra noget andet parti i Folketinget.

Siden da har vi haft et folketingsvalg, og det er vel begrundelsen for, at vi allerede nu skal have debatten igen. Men også det nye Folketing er sammensat på en sådan måde, at der ikke er belæg for at tro, at de politiske betæneligheder ved forslaget ikke skulle være de samme som for et halvt år siden.

I hvert fald er det sådan, at vi fortsat mener i Det Konservative Folkeparti, at jobrotation er en god idé. Det var baggrunden for, at vi under den borgerlige regering indførte uddannelses- og forældreorloven. Vi mener også fortsat, at SF's arbejdsfordelingsmodel ikke duer. Vi mener helt principielt, at det er vigtigt at fastholde rådighedskravet i forbindelse med udbetaling af dagpenge på maksimumniveau, og derfor mener jeg ikke, der er grund til at illudere, at vi kan nå meget videre under udvalgsarbejdet.

Jeg må sige direkte til SF, at vi ikke tror på modellen, og at vi vil afvise beslutningsforslaget.

#### **Annette Just (FP):**

Jeg vil gerne henholde mig til en meget stor del af det, Venstres ordfører sagde så klart og tydeligt. Hr. Lars Løkke Rasmussen gennemgik de største problemer, og det vil selvfølgelig glæde mig, hvis SF også kan svare på nogle af de spørgsmål, der blev stillet.

Lad mig ganske kort sige, at Fremskridtspartiet mener, det er en helt forkert måde overhovedet at gribe sagen an på. Det, der skal til, er, at

vi skal sikre, at der bliver flere arbejdspladser, så der bliver arbejde til alle. Vi skal ikke lave kunstige, små hvilepauser til alle og derved sikre, at alle kommer over på det offentlige regning, så der også sker en fastlåsning af finansbudgettet.

Jeg kan ikke sige andet, end at Fremskridtspartiet er dyb og inderlig modstander af den slags modeller, og så kan de hedde skraldemandsmodeller eller, som vi ynder at kalde dem, skraldespandsmodeller. Man burde nemlig lade sådan nogle kunstige modeller ligge i skraldespanden i stedet for at tage dem seriøst op her.

#### **Vibeke Peschardt (RV):**

Fru Annette Just talte ikke særlig pænt om skraldemandsmodellen, så jeg vil godt starte med at sige, at i en tid, hvor vi har stor arbejdsløshed, kan man have megen sympati for skraldemandsmodellen. Den betyder, at de, der er i arbejde, medvirker til at få deres arbejdsløse kollegaer ind på arbejdsmarkedet, og det synes jeg egentlig er ganske flot.

Ved at udnytte de eksisterende orlovsordninger bliver der også muligheder for både jobdeling og jobrotation. Disse ordninger er vi meget optaget af i mit parti, især uddannelsesloven, der er med til at højne arbejdsstyrkens kvalifikationer.

Sabbatorloven bruges i dag som basis for nogle skraldemandsmodeller; men vi kan ikke støtte denne version af modellen, fordi den betyder, at vi skal finansiere en nedsættelse af arbejdstiden med offentlige merudgifter. Desuden mener vi, det er vigtigt at fastholde rådighedskravet i forsikringssystemet, hvorimod der her lægges op til en lempelse, og endelig mener vi, at forslaget medfører offentlige merudgifter uden at anvise, hvor finansieringen skal findes.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte beslutningsforslaget, og jeg har også her talt på vegne af CD's ordfører.

#### **Jette Gottlieb (EL):**

Skraldemændene i Århus formåede, hvad ingen nok så kompleks arbejdsmarkedsreform og adskillige folketingsdebatter kunne: De kunne nemlig sætte en dagsorden, hvor solidaritet og sund fornuft var bærende, og derfor er det også helt fint, at en hel model nu er blevet opkaldt efter dem.

Forslaget indebar, at de kollektivt var villige til at gå ned i løn for at sikre, at nogle dem

ukendte mennesker kunne komme i arbejde på fuldt normale vilkår. Det var det nyskabende. Det var ikke, at man kunne dele det arbejde, som var til rådighed i en virksomhed, eller på andre måder kunne bringe folk i arbejde. Nej, man var villig til at gå ned i løn for at sikre, at andre kunne komme i arbejde – folk, de ikke kendte, men som de var villige til at være solidariske med. Det var nyskabende, og det var vigtigt. Det var godt, at forslaget kom frem, og det har da også rejst en debat, som har varet i over et år.

Det næste udgave af modellen, som har fået arbejdsministerens velsignelse, er væsentlig dårligere. Den rummer nemlig en risiko for, at der skabes a- og b-medlemmer på arbejdspladserne: de, som er sikrede, og de, som kommer ind på midlertidige vilkår, på støttet arbejde, som ikke tæller deres arbejdstimer, osv. osv.

At gøre skraldemændenes forslag til en alment anerkendt forsøgsordning er en god idé, og den bør fremmes.

#### **Aage Frandsen (SF):**

Hvis vi havde en situation, hvor der var mangel på arbejdskraft, så arbejdsløsheden var lav, kunne man måske forstå en række af de indvendinger, som specielt er kommet fra borgerlig side. Men i en situation, hvor der er 350.000 arbejdsløse ifølge den officielle statistik, og hvor endnu flere formentlig ville melde sig på arbejdsmarkedet, hvis muligheden var der, er det ganske horribelt at tale om disse flaskehalse. Nogle har talt om dem før, men når det endelig skal afprøves, om der er flaskehalse, viser det sig, at der måske er et problem et enkelt sted – f.eks. på sygeplejerskeområdet – hvilket hænger sammen med, at den tidligere regering ikke har sørget for at få uddannet tilstrækkelig mange inden for det område. Men ellers er der jo ikke tale om flaskehalse.

Det er også en underlig situation, hvis det skulle være sådan, at når arbejdsløsheden er på ca. 350.000 mennesker, opstår der flaskehalse. Det er jo ikke tilfældet; selv om synspunktet fremsættes gang på gang; men selv om man gentager noget sludder, bliver det jo ikke rigtigt af den grund.

Det, der skete, var jo, at nogle mennesker rent faktisk selv aftalte at dele arbejdet med andre. Det er et af de få tilfælde, hvor vi har mødt en gruppe mennesker, der sagde: Her er et stykke arbejde, der skal udføres. Vi er nogle, der er så lykkelige at have et arbejde, men der er andre,

der ikke kan få det, så vi deler det. Og så foreslog de en model, som andre har taget lidt ved lære af.

I forhold til det, som nogle anvender i dag – f.eks. også skraldemændene i Århus – taler forslaget om 100 pct.s dækning. På den måde kan man godt sige, at der bliver en merudgift for staten, hvis forslaget går igennem; men der bliver jo ikke en merudgift for det offentlige på nogen måde, heller ikke for staten, hvis man gennemfører ordningen og nogle benytter sig af den. Alternativet er, at man benytter sig af sabbatorordningen, som er billigere, og som staten tjener penge på.

Men det oprindelige forslag fra skraldemændene i Århus var helt neutralt for det offentlige. Nu har man valgt at kombinere sabbatorlov og løntilskud, og det er rent faktisk blevet dyrere for staten, når man lægger de to ting sammen. Det har den fordel, at de langtidsløse under alle omstændigheder kommer ind i systemet; men det betyder også, at der bliver tale om a-mennesker og b-mennesker på arbejdsmarkedet, fordi nogle af dem, der kommer ind, ikke deltager på samme måde som de andre. Derfor mener vi, at denne model helt oplagt er at foretrække frem for den model, som anvendes nogle steder, hvor man kombinerer sabbatorlov med andre ordninger.

Dertil kommer det yderligere problem, at sabbatorlovsordningen udløber med årets udgang. Efter nytår kan der ikke længere laves aftaler, og derfor kan man ikke sige efter den 31. december, at man bare kan benytte sig af sabbatorloven og indgå aftaler. Men derfor er det også relevant at diskutere spørgsmålet om, hvordan vi kan få en orlovsordning, som kan bruges i forbindelse med deling af arbejdet, når det ikke længere er aktuelt at henvise til sabbatorlovsordningen.

Fra borgerlig side taler man om, at der er nogle, der får 13 ugers ferie, og at der bliver kunstige hvilepauser. Der er altså nogle i øjeblikket, som har været arbejdsløse gennem mange år. De har også haft en kunstig hvilepause, for det er virkelig kunstigt, at man ikke kan få lov til at arbejde.

Det er en lang ferie at have: at være arbejdsløs med nogle jobtilbud indimellem, men ellers være ledig i mange år i træk. Det er ikke særlig behageligt, så jeg tror egentlig, at det dér med at fremstille det, som om det er det rene slaraffenland for nogle mennesker at komme ind i en sabbatorlov eller ind i skraldemandsmodellen, er langt fra virkeligheden.

Der er tale om nogle mennesker, som tilbyder at dele arbejdet med andre, og de tilbyder også at betale for det selv. For der er jo ikke tale om, at de får fuld lønkompensation. For dem, der er på lavtløn, kan der være tale om, at de får 90 pct. Det er jo det maksimale. Og for dem, der tjener mere, er det jo langtfra fuld kompensation. Specielt for nogle af dem, der har meldt sig på området, nemlig skraldemænd og HT-chauffører, er der jo tale om en ganske betydelig lønnedgang, som de er villige til at tage, og som nogle har taget, selv om de kun får 80 pct. dækning.

Så vil jeg godt lige kommentere spørgsmålet om, hvordan man finder ud af det med den geografiske og den faglige mobilitet: Det kører man med inden for nogle fagorganisationer, hvor man allerede i dag har det sådan, at man ikke fra hverken arbejdsgiver- eller lønmodtagerside må acceptere overarbejde, medmindre arbejdsløsheden er under et bestemt tal.

Det vil så sige, at i tilfælde af – således som det gælder inden for den grafiske branche – at man i dag har en arbejdsløshed, som overstiger de 3 pct., tager man stilling til, om der dermed er behov for at have overarbejde.

På samme måde kan man selvfølgelig også finde ud af det andre steder. I det her tilfælde er det ikke et spørgsmål om overarbejde, men et spørgsmål, om man accepterer denne model. Hvis det er et problem, at det er 3 pct., kan man da tale om, at det måske skulle være 4 eller 5 pct., men jeg regner heller ikke med, at det er det, der er problemet. Det, der er problemet her, er, at man generelt fra borgerlig side – først og fremmest fra Venstres og Fremskridtspartiets side – er imod ordninger, som kan bidrage til, at færre mennesker er arbejdsløse og er meldt på arbejdsmarkedet som værende arbejdsløse. Det hænger selvfølgelig sammen med den økonomiske tankegang, der ligger hos Venstre, nemlig at man synes, at hvis vi bare har udbud og efterspørgsel, og hvis bare udbudet af arbejdskraft er højt nok, så går det hele af sig selv. Det har vi sådan set set at det ikke gør, men det, der er tale om, er, at der er klare politiske forskelle i vores opfattelse. Derfor forventer vi heller ikke, at vi kan mødes her.

Fru Pia Christmas-Møller bebrejdede os måske lidt, at det her var en genfremsættelse. Det er sådan set ligegyldigt, hvad vi gør, for der kan altid findes en grund til at bebrejde os, kan jeg forstå. Tidligere, da vi kom med et forslag, blev vi bebrejdet, at det nok var, fordi der var kommet et andet parti ind i Folketinget.

Nej, det her er forslag, som vi synes er rigtige. Nogle af dem genfremsætter vi, når vi synes, at tiden er inde. Vi synes, tiden er inde til det nu, fordi vi er i gang med de forhandlinger, som foregår andetsteds, men egentlig er det jo her i salen, at man bør diskutere tingene, og ikke kun bag lukkede døre.

Derfor regner vi ikke med, at der kommer noget positivt ud af det. Det kan vi godt mærke i denne forhandling, men vi vender tilbage til det i andre forhandlinger.

Hermed sluttede forhandlingen.

### Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

#### Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

#### 6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 10:

#### Forslag til folketingsbeslutning om sikring af job til langtidsledige m.v.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.  
(Fremsat 13/10 94).

Forslaget sattes til forhandling.

### Forhandling

#### Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Der er noget, der tyder på, det ikke helt er SF's dag i dag, men så kan man jo altid se frem til, at der kommer nye dage, hvor tingene måske går mere i den retning, man gerne vil have det.

Dette forslag – det er jo også et gengangersforslag, kan man sige, men det skal nu ikke opfattes som en kritik – handler om, at ingen efter den 1. juli 1995 kan falde ud af dagpengesystemet på grund af varighedsbegrænsningen.

Det er jo sådan, at arbejdsmarkedsreformen ikke har ændret på den samlede dagpengepe-

riodes længde. Man vil også for fremtiden kunne modtage dagpenge i ca. 7 år uden at have været tilknyttet arbejdsmarkedet på normale løn- og ansættelsesvilkår. Det er også sådan, at der i dagpengereformen er regler for de 50-59-årige, som – under nogle bestemte forudsætninger ganske vist – sikrer disse en ret til en ydelse i meget lang tid.

Jeg finder egentlig, at dagpengesystemet giver rimelig gode muligheder for forsørgelse, gode muligheder for aktivitet i 7 år, og derudover kan der jo også være den situation, at man tager uddannelsesorlov eller børnepasningsorlov og dermed forlænger dagpengeperioden i yderligere et par år.

Endvidere er det også sikret i forbindelse med den nye arbejdsmarkedsreform, at ingen mister retten til dagpenge i hele 1994 og første halvdel af 1995, og det vil sige, at der faktisk er en gruppe mennesker, der får en forbedret retsstilling, mens der bestemt ikke er nogen, der bliver dårligere stillet. Det mener jeg faktisk er vigtigt at holde fast i i debatten om det her forslag, og jeg skyder på, at det også er en debat, der vil fortsætte nogen tid endnu.

Jeg mener ikke, at problemerne løses ved en forlængelse af dagpengeperioden. Jeg mener, vi skal bevare dagpengesystemet som et forsikringssystem, der sikrer compensation for det tab, man lider i forbindelse med midlertidig ledighed. Det er derfor mest ærligt at sige, at der må være en grænse for, hvor lang tid man kan være i dagpengesystemet.

Jeg synes i øvrigt, at det også må betones i tilknytning til forslaget og de konsekvenser, som SF er bange for – at nogle ryger over i det sociale system – at det er jo ikke sådan, at det sociale system er uden muligheder med hensyn til tilbud, og det er bestemt heller ikke sådan, at tilbud i det sociale system er ringere eller færre.

Jeg er opmærksom på, at der er personer, der ikke har ret til bistandshjælp, når de mister retten til dagpenge. De, der er gift, har ikke umiddelbart ret til bistandshjælp, og det var jo baggrunden for, at et meget bredt flertal i Folketinget faktisk i forbindelse med satspuljeforliget bevilgede penge til et program for arbejdsløse a-kasse-medlemmer, der mister retten til dagpenge. Programmet har til formål gennemuddannelse, gennem oplæring m.v. at øge sandsynligheden for, at de pågældende kan komme tilbage til arbejdsmarkedet. De midler, der er afsat til dette program, anvendes desværre kun i meget ringe grad, til trods for at arbejdsmar-